

STRATEŠKI NAČRT DOSTOPNOSTI

Občine Škofja Loka

2025

Naročnik:

Občina Škofja Loka, Mestni trg 15, 4220 Škofja Loka

Izdelovalec:

Zavod DOSTOP, Cesta 27.aprila 35, 1000 Ljubljana

Projekt:

Strateški načrt dostopnosti Občine Škofja Loka

Številka projekta:

SND-ŠKL-2024-56

Avtorici:

Andreja Albreht, univ. dipl. inž. kraj. arh.

Živa Girandon, univ. dipl. inž. kraj. arh.

Datum: 08/09/2025

Vsebina

1	UVOD.....	5
1.1	Pravne podlage	5
1.2	Povezava s projektom S.M.ALL in posvetovalna skupina.....	5
1.3	Namen in cilji SND.....	6
1.4	Deli SND.....	7
1.5	Realizacija SND	8
1.5.1	Obveznost uporabe SND pri urejanju zunanjih površin.....	8
1.5.2	Naloge občine in finančna sredstva za realizacijo SND.....	8
1.5.3	Posvetovalno telo v zvezi z izvajanjem SND	9
1.5.4	Obveznost izdelave akcijskega načrta dostopnosti	10
1.5.5	Posodabljanje SND.....	10
2	NAVODILA ZA UPORABO SND	11
2.1	Navodila za zaposlene v občinski upravi	11
2.1.1	Priprava strateških in drugih temeljnih dokumentov.....	11
2.1.2	Priprava projektov in razpisov, vodenje projektov.....	11
2.1.3	Načrtovanje in izvedba del - zunanje površine.....	12
2.1.4	Načrtovanje in izvedba del - stavbe v javni rabi	12
2.1.5	Izdajanje soglasij, mnenj ter lokacijskih informacij	12
2.1.6	Spreminjanje prometnih ureditev	13
2.1.7	Izdajanje soglasij (dovoljenj) v zvezi z uporabo javnega prostora	13
2.1.8	Vzdrževanje javnih površin	13
2.1.9	Začasne ureditve in gradbišča	13
2.1.10	Selitev javnih storitev in prostorov na nove lokacije	14
2.1.11	Opremljanje prostorov.....	15
2.2	Navodila za projektante	15
2.2.1	Načrtovanje prenov, novogradenj in vzdrževalnih del/zunanje površine	15
2.2.2	Načrtovanje prenov, novogradenj in vzdrževalnih del /stavbe v javni rabi	16
2.3	Navodila za redarske in inšpekcijske službe.....	16
3	DOSTOPNOST PROSTORA.....	18
3.1	Strateški cilji v zvezi z dostopnostjo prostora	18
3.1.1	Načrtovanje dostopnega javnega prostora	18
3.1.2	Izboljšanje dostopnosti obstoječih objektov v javni rabi.....	19
3.1.3	Odpravljanje ovir na javnih površinah.....	19
3.1.4	Zagotavljanje dostopnosti v okviru začasnih ureditev ter izdaje soglasij in dovoljenj	20

Strateški načrt dostopnosti Občine Škofja Loka 2025

3.1.5	Zagotavljanje dostopnosti v okviru opremljanja in selitev prostorov v javni rabi.....	20
3.1.6	Zagotavljanje dostopnosti v okviru redarskih in inšpekcijskih služb	21
3.2	Kategorije dostopnosti	21
3.2.1	Osnovna stopnja dostopnosti.....	21
3.2.2	Višja stopnja dostopnosti	22
3.3	Ukrepi za izboljšanje dostopnosti prostora.....	25
3.3.1	Preprosti ukrepi	25
3.3.2	Kompleksni ukrepi	25
4	DOSTOPNOST INFORMACIJ	27
4.1	Zagotavljanje dostopnosti informacij v vseh občinskih projektih.....	27
4.2	Zagotavljanje dostopnosti informacijskih točk in občinskega usmerjevalnega sistema	27
4.3	Izboljšanje digitalne dostopnosti	28
4.4	Dostop do vsebin na prireditvah in javnih dogodkih	29
5	DOSTOPNOST STORITEV	30
5.1	OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI.....	30
5.1.1	Dvig usposobljenosti zaposlenih za delo s strankami z oviranostmi	30
5.1.2	Ozaveščanje širše javnosti	30
5.2	CELOVITA UREDITEV DOSTOPNOSTI POMEMBNIH TOČK IN SLUŽB.....	31
5.2.1	Storitve javnega prevoza in posebnih oblik prevoza	31
5.2.2	Dostopnost točk pomembnih za dostop do javnih storitev	32
6	PRIPOROČILA ZA PRIPRAVO AKCIJSKEGA NAČRTA.....	34

Pojasnilo kratic

SND – Strateški načrt dostopnosti

GZ-1 – Gradbeni zakon

TTVS – Talni taktilni vodilni sistem

SPVCP – Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

AND – Akcijski načrt dostopnosti

1 UVOD

1.1 Pravne podlage

Strateški načrt dostopnosti Občine Škofja Loka (v nadaljevanju: SND) je dokument, ki določa smernice v skladu z 32. členom Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP in 133/23). Gradbeni zakon (v nadaljevanju: GZ-1) v tem členu določa, da lahko občine v dogovoru z reprezentativnimi invalidskimi organizacijami s strateškim načrtom dostopnosti določijo stopnjo prilagojenosti zunanjih javnih površin, ne glede na zahteve o opremljenosti javnih površin določenih s tem zakonom.

S tem načrtom se določi, katere povezave na zunanjih javnih površinah so v občini zelo pomembne za enakovreden dostop do javnih storitev in objektov in jih je zato treba z vidika dostopnosti obravnavati celoviteje oz. prednostno. Pri tem gre tako za dosledno upoštevanje vidika dostopnosti v fazi projektiranja kot tudi za zagotavljanje strokovnega nadzora nad izvedbo in intenzivnejše odpravljanje ovir prek služb za vzdrževanje ter redarskih in inšpekcijskih služb.

V praksi to pomeni predvsem zmanjšanje obveznosti za občino v zvezi z zagotavljanjem sklenjenega taktilnega vodilnega sistema za slepe in slabovidne (v nadaljevanju: TTVS), ki se po sprejemu tega načrta izvaja le na poteh/območjih višje stopnje dostopnosti. Občina se ob tem zaveže k celovitemu zagotavljanju dostopnosti za vse uporabnike s funkcionalnimi oviranostmi na območjih višje stopnje dostopnosti.

Občina Škofja Loka (v nadaljevanju: občina) bo to zagotavljala s praksami, kot so npr. pregledovanje projektov z vidika dostopnosti, nadzor nad izvedbo pri prenovah, izvajanje prilagoditev v okviru vzdrževalnih del, poostren nadzor občinskega redarstva (poostren nadzor mirujočega prometa, s poudarkom na parkiranju na parkirnih mestih, rezerviranih za vozila invalidov, dosledno sankcioniranje kršitev itd.), ozaveščevalne akcije itd.

Načrt obravnava tudi dostopnost informacij in storitev v skladu z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov (Uradni list RS, št. 94/10, 50/14 in 32/17) in Zakonom o ratifikaciji Konvencije o pravicah invalidov in Izbirnega protokola h Konvenciji o pravicah invalidov (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 10/08) ter upošteva Pravilnik o univerzalni graditvi in uporabi objektov (Uradni list RS, št. 41/18) in njemu pripadajoče standarde.

Strateški načrt dostopnosti občine Škofja Loka temelji na dokumentu Strateški načrt občine Škofja Loka (št. projekta 01-12-17, april 2018, avtorji Andreja Albreht, dr. Andreja Zapušek Černe in Damjan Černe). Gre za pregled in posodobitev dokumenta ter uskladitev z novo zakonodajo ter pripombami in dopolnitvami s strani reprezentativnih invalidskih organizacij.

1.2 Povezava s projektom S.M.ALL in posvetovalna skupina

Občina Škofja Loka se je pridružila mreži Urbact IV S.M.ALL (Sustainable Mobility for ALL). V sklopu projekta S.M.ALL je s pomočjo URBACT orodij in izmenjav dobrih praks s partnerji iz več evropskih držav občina pripravila celostni akcijski načrt, katerega namen je zagotoviti občini in drugim relevantnim deležnikom podroben načrt projektnih ukrepov, aktivnosti, odgovornosti in virov financiranja za izboljšanje dostopnosti zunanjih javnih površin.

Glavne aktivnosti, ki so bile opredeljene v okviru projekta S.M.ALL so:

- izdelava Strateškega načrta dostopnosti,
- popis ovir na zunanjih javnih površinah, ki jih je treba odstraniti/sanirati,
- določitev posvetovalnega telesa za temo dostopnosti.

Pri aktivnostih v projektu S.M.ALL je v skladu z Urbact metodologijo sodelovala t.i. urbana lokalna skupina. Iz te skupine se je oblikovala tudi posvetovalna skupina za pripravo Strateškega načrta dostopnosti. Sestavljajo jo predstavniki reprezentativnih invalidskih organizacij (Društva paraplegikov Gorenjske, Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj, Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Auris Kranj, Medobčinskega društva invalidov Škofja Loka, Društva za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Sožitje Škofja Loka) in drugi občani z oviranostmi ter predstavniki oddelkov občinske uprave, inšpektorata in redarstva.

1.3 Namen in cilji SND

Namen SND je:

- da se vsem uporabnikom (ne glede na morebitno posameznikovo funkcionalno oviranost) omogoči čim boljši dostop do osnovnih javnih storitev,
- da se težave z dostopnostjo rešujejo sistematično in na strateški ravni, s čimer se bistveno izboljšajo rešitve v praksi,
- da se zbirajo povratne informacije uporabnikov in da se rešitve stalno nadgrajujejo ter dopolnjujejo z novimi spoznanji,
- da ima občina pregled nad izvajanjem prilagoditev in njihovim vzdrževanjem ter jih izvaja predvsem tam, kjer so nujne in smiselne,
- da občina z uresničevanjem SND daje dober zgled in s tem spodbudi k izvajanju tudi državne institucije in zasebne investitorje na območjih, ki niso v občinski lasti in upravljanju,
- da spodbudi vse deležnike javnega servisa na območju občine, ki lahko na svojih delovnih mestih vplivajo na to, da izboljšajo dostopnost prostora, informacij in storitev v javnih objektih,
- da so lahko uporabniki z oviranostmi vključeni v proces sprejemanja odločitev v zvezi z dostopom do javnih storitev in lahko spodbujajo izvajanje dogovorjenih rešitev v praksi.

Pomembni cilji SND so:

- Načrt je skupni dokument vseh zainteresiranih organizacij, vse pobude za odpravljanje ovir na javnih površinah so združene na enem mestu, problem dostopnosti se rešuje celostno, ne za vsako skupino posebej.

- Občina lahko uporabi ta načrt v skladu z 32. členom GZ-1 in s tem zniža stroške izvedbe ter omogoči kakovostnejše rešitve, prilagojene dejanskim potrebam občanov.
- Projektanti, ki projektirajo zunanje javne ureditve na zunanjih površinah v občini, dobijo v smernicah tega načrta jasna navodila glede projektiranja dostopnih javnih površin in ustrezno strokovno pomoč v primerih, ko je treba iskati kompromisne rešitve.
- Občina v okviru vzdrževalnih del odstranjuje ovire, ki so obravnavane v načrtu ter izvršuje redni redarski in inšpekcijski nadzor v zvezi z zagotavljanjem dostopnosti.
- Občina skrbi za ozaveščanje širše in strokovne javnosti na področju dostopnosti in na ta način spodbuja izvajanje ustreznih rešitev tudi na območjih, ki niso v njeni lasti in upravljanju.

1.4 Deli SND

SND je sestavljen iz:

- SND – besedilo in
- SND – priloge:
 - Priloga 1 - Višja stopnja dostopnosti,
 - Priloga 2 - Ukrepi za izboljšanje dostopnosti,
 - Priloga 3 - Smernice za načrtovanje javnih površin in
 - Priloga 4 - Smernice za dostopnost informacij.

Poleg tega se pri načrtovanju novih ureditev uporablja naslednje dokumente:

- Standard SIST 1186 Talni taktilni vodilni sistem za slepe in slabovidne,
- Standard SIST ISO 21542 Gradnja stavb - Dostopnost in uporabnost grajenega okolja,
- Standard SIST EN 60118-4 Elektroakustika – Slušni pripomočki.

1.5 Realizacija SND

V tem poglavju so opredeljene podrobnosti v zvezi z realizacijo SND glede obveznosti uporabe načrta, podpornih aktivnosti, ki so bistvene za ustrezno realizacijo načrta, in glede povezav z drugimi aktivnostmi, ki jih občina izvaja na področju zagotavljanja dostopnosti.

1.5.1 OBVEZNOST UPORABE SND PRI UREJANJU ZUNANJIH POVRŠIN

Občinski svet sprejme dokument Strateški načrt dostopnosti Občine Škofja Loka. Uporaba SND je v skladu z 32. členom GZ-1 in občinskim sklepom obvezna pri urejanju zunanjih javnih površin v občini.

SND je pripomoček za učinkovitejše projektiranje ustreznih dostopov na zunanjih površinah v občini in se upošteva pri projektiranju vseh objektov v javni rabi ne glede na to, ali gre za parcele v zasebni ali javni lasti. Investitorji so namreč dolžni zagotoviti neoviran dostop do objektov v javni rabi v skladu z zakonodajo na področju graditve in izenačevanja možnosti invalidov.

Strateški načrt se umesti na prostorsko informacijski sistem Občine Škofja Loka, da so lahko projektanti seznanjeni z ukrepi in zahtevano stopnjo dostopnosti znotraj območja, ki ga obravnavajo, podobno kot so seznanjeni z drugimi prostorskimi podlagami (npr. razna varstvena območja).

SND je dokument, s katerim se določi stopnja prilagojenosti zunanjih javnih površin ne glede na zahteve o opremljenosti javnih površin, določenih z GZ-1. To pomeni, da se lahko pravila glede tega, kje so taktilne oznake in druge prilagoditve obvezne, določijo drugače, vendar pa to ne vpliva na spreminjanje pravil načrtovanja in strukture ali barv taktilnih oznak. Te morajo ustrezati standardu SIST 1186. Zato v smernicah SND ni podrobnejših skic v zvezi z detajli načrtovanja talnih taktilnih oznak, temveč so podane le obrazložitve posameznih dejanskih primerov na slikah.

1.5.2 NALOGE OBČINE IN FINANČNA SREDSTVA ZA REALIZACIJO SND

Večina nalog iz SND se izvaja v okviru sredstev posameznih nosilcev nalog, npr. obvezno upoštevanje smernic tega načrta znotraj dokumentacije prenov in novogradenj javnih objektov in zunanjih javnih površin. Občina v proračunu letno nameni sredstva za odpravljanje ovir in izvedbo ukrepov, ki so navedeni v SND ali jih dodatno predlaga posvetovalno telo (SPVPC).

V zvezi z realizacijo tega načrta občina opravlja naslednje osnovne naloge:

- upošteva SND pri izdelavi vseh strateških dokumentov, ki se dotikajo prostora, prometa, storitev in informacij za javnost,
- v okviru vzdrževalnih del na javnih površinah odpravlja ovire,
- pridobiva strokovna mnenja v zvezi z dostopnostjo (npr. mnenja v zvezi s spremembami prometnih ureditev, lokacij avtobusnih postajališč itd.),

- sprejema neposredne pobude, predloge in pripombe invalidskih organizacij in drugih zainteresiranih deležnikov - oddelek izvede ali da v dodatno presojo na TK SPVCP,
- zagotavlja preglede projektne dokumentacije z vidika dostopnosti in strokovni nadzor nad izvajanjem TTVS, in sicer za projekte, katerih investitor je občina in/ali se izvajajo na poteh višje stopnje dostopnosti na površinah v lasti občine,

1.5.3 POSVETOVALNO TELO V ZVEZI Z IZVAJANJEM SND

Posvetovalno telo občine v zvezi z izvajanjem Strateškega načrta dostopnosti je Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Škofja Loka (v nadaljevanju SPVCP).

Kot je bilo ugotovljeno v okviru projekta S.M.ALL, je pri realizaciji načrta zelo pomembno, da občina zagotovi možnost vključevanja invalidskih organizacij v spremljanje izvajanja načrta in odločitve v zvezi z zagotavljanjem dostopnosti ter okrepi obojestransko komunikacijo med predstavniki oseb z oviranostmi in občinsko upravo.

Ker znotraj občine že obstaja posvetovalno telo, ki učinkovito deluje na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu (SPVCP), občina razširi naloge SPVCP. Dodatno v okviru SPVCP deluje tudi stalno delovno telo - Tehnična komisija SPVCP, ki ima posebne pristojnosti na področju proučevanja varnosti cestne in prometne infrastrukture ter skrbi za obravnavo pomembnejših nalog s tega področja.

Z razširitvijo svojega dela na področje dostopnosti SPVCP v zvezi z realizacijo tega načrta opravlja poleg osnovnih še naslednje naloge:

- sodeluje pri pripravi akcijskega načrta dostopnosti,
- sodeluje s strokovnjaki s področja dostopnosti v primerih, ko zaradi različnih dejavnikov ni mogoče zagotoviti vseh ukrepov, ki so predvideni v območjih višje dostopnosti,
- svetuje občini v primerih posameznih pobud občanov o nujnosti in smiselnosti določenih ukrepov,
- skrbi, da je invalidska problematika ustrezno obravnavana v občinskih programskih dokumentih,
- zbira pobude in daje priporočila za hitrejše uresničevanje programov in sprejetih usmeritev na področju varstva in aktivnega vključevanja invalidov v vsakdanje življenje ter
- zbira pobude za odpravljanje arhitekturnih in komunikacijskih ovir ter drugih težav v zvezi z dostopnostjo pristojnim organom in ustanovam.

Za izvajanje zavez iz SND je SPVCP kot posvetovalno telo pomemben predvsem v posebnih primerih, ko so zahteve v zvezi z zagotavljanjem dostopnosti v nasprotju z drugimi zahtevami (predvsem v območjih kulturne dediščine) oz. ko gre za določanje, ali je strošek za zagotavljanje dostopa nesorazmeren in zato morda neupravičen. Tako lahko SPVCP pomaga z

nasveti v zvezi s sprejemanjem morebitnih kompromisov in podaja mnenja o tem, kateri ukrepi so zelo pomembni in katere je mogoče opustiti, ter predlaga morebitne posebne rešitve, ki lahko zadostijo najpomembnejšim zahtevam z vidika uporabnikov.

Po potrebi pri posameznih aktivnostih SPVCP sodelujejo tudi drugi (npr. zainteresirana javnost, strokovnjaki s področja dostopnosti itd.), ki lahko pripomorejo k izboljšanju dostopnosti in položaja invalidov v občini.

V SPVCP je imenovan predstavnik oseb z oviranostmi, ki sprejema pobude in jih posreduje naprej.

1.5.4 OBVEZNOST IZDELAVE AKCIJSKEGA NAČRTA DOSTOPNOSTI

Po sprejemu Strateškega načrta dostopnosti se v roku pol leta pripravi Akcijski načrt dostopnosti (v nadaljevanju AND). AND se pripravi za obdobje štirih let, pri pripravi sodeluje SPVCP. V njem se navedejo ukrepi in aktivnosti, ki so predlagani v SND ali jih dodatno predlaga SPVCP, ocenjeni stroški za izvedbo teh aktivnosti, okvirni roki izvedbe ter viri financiranja.

Za doseganje ciljev SND je namreč nujno izvajanje nekaterih ukrepov v vseh območjih višje stopnje dostopnosti, pri čemer je zelo pomembno, da so o njih ustrezno obveščeni zaposleni v občinski upravi, ki skrbijo za izvedbo projektov in aktivnosti na zunanjih površinah v javni rabi. Za uspešnejše izvajanje aktivnosti je priporočljivo, da se v pripravo načrta vključi poleg občinske uprave tudi druge organizacije in ustanove, ki se vključijo v izvajanje aktivnosti (npr. zdravstveni dom, šola, invalidske organizacije, VDC itd.).

Podrobnejša priporočila za izdelavo AND so navedena v poglavju 6 *Priporočila za pripravo akcijskega načrta*. Poročanje o izvajanju AND se izvaja letno v okviru poročil SPVCP.

1.5.5 POSODABLJANJE SND

Občina sprejema neposredne pobude, predloge in pripombe invalidskih organizacij ter drugih zainteresiranih deležnikov glede uvrstitve morebitnih dodatnih tras v višjo kategorijo dostopnosti. Strateški načrt se revidira po 7 letih z namenom, da se vnesejo nove lokacije in morebitne spremembe v zakonodaji, ki lahko vplivajo na smernice.

Če se ugotovi, da je na nekem delu treba zagotoviti višjo stopnjo dostopnosti (če se npr. zgradi nov objekt, do katerega je dostop zelo pomemben, ali se izkaže, da so nekatere povezave za uporabnike pomembne in z ukrepi iz osnovne stopnje dostopnosti ni mogoče zagotoviti samostojne uporabe), pobudo obravnava SPVCP in tako po potrebi vključi še dodatne poti oz. območja v višjo kategorijo dostopnosti v SND.

2 NAVODILA ZA UPORABO SND

V tem poglavju je predstavljen način uporabe smernic za posamezne deležnike v procesu urejanja javnega odprtega prostora, zagotavljanja dostopnih informacij in storitev v občini ter postopki, ki jih je pri tem treba upoštevati.

2.1 Navodila za zaposlene v občinski upravi

Zaposleni v občinski upravi se seznanijo s SND in njihovimi obveznostmi v zvezi z njim. V nadaljevanju je navedeno, kaj morajo nosilci nalog izvesti v zvezi z zagotavljanjem dostopnosti, glede na to, za kakšno vrsto naloge gre. SND je obvezna priloga za vsa javna naročila, informacije, projekte, ki so namenjeni uporabi javnosti oz. komuniciranju z javnostjo (npr. projekti ureditev javnih površin in objektov, ozaveščevalne akcije, priprava tiskovin).

2.1.1 PRIPRAVA STRATEŠKIH IN DRUGIH TEMELJNIH DOKUMENTOV

- Pri pripravi strateških dokumentov in z njimi povezanih izvedbenih dokumentov (npr. razvojne strategije, celostna prometna strategija, občinski prostorski načrti, občinski podrobnejši prostorski načrti) mora nosilec naloge poskrbeti, da se v tovrstnih dokumentih upošteva SND ter da so vsebine, povezane z dostopnostjo, ustrezno upoštevane. Enako velja za strokovne podlage (študije, strokovne presoje, ipd.), ki so podlaga za izdelavo strateških dokumentov ali izvedbo posegov v prostor.
- Pri pripravi katalogov mestne opreme, zasnove javnega prevoza, celostne grafične podobe in podobnih temeljnih dokumentov se v projektni nalogi izrecno navede, da mora pripravljavec kataloga (zasnove, načrta...) pri delu upoštevati SND in vso zakonodajo v zvezi z univerzalno graditvijo in rabo prostora.

2.1.2 PRIPRAVA PROJEKTOV IN RAZPISOV, VODENJE PROJEKTOV

- Zahteva po upoštevanju SND mora biti vključena že na začetku projekta (v projektno nalogo) ter v vse predloge projektov in razpisov, ki se bodo izvajali na območju občine. Pri tem gre tako za projekte, ki se nanašajo na urejanje prometa in zunanjih površin, kot tudi vse tiste, kjer so predvidene aktivnosti, ki na kakršenkoli način vključujejo sodelovanje javnosti in informacije za javnost v vseh oblikah.

Primer: Že na začetku je treba določiti, ali so v določenem projektu za osebe z okvaro sluha dovolj pisne informacije, ali je treba zagotavljati tudi uporabo slovenskega znakovnega jezika, ali pa so potrebni pripomočki za izboljšanje poslušanja. Podobno je treba že na začetku projekta določiti, ali se za ljudi z okvarami vida zagotavlja tudi brajico, ali so potrebni reliefni znaki, ali ustrezne zvočne informacije. Ob tem je treba napisati okvirni program, kako si predstavljamo tehnične rešitve in v kateri fazi projekta jih je treba vključiti v vsebino. (Opozorilo: pogosto se dostopnost informacij rešuje na koncu projekta, ko so »navadne« informacije že pripravljene, tehnične rešitve pa niso več možne, oz. so lahko izvedene le pomanjkljivo, kar večinoma pomeni neuporabne aplikacije, napise v brajici na neprimernih mestih itd.).

- Nosilec projekta mora na dostopnost opozoriti tudi vse partnerje v projektu, ki ne delujejo na območju občine, in jih s tem spodbuditi k izboljšanju dostopnosti v drugih občinah in državah.
- Pri potrjevanju izvedenih aktivnosti in rešitev znotraj projektov, nosilec projekta preveri, ali so bila upoštevana pravila v zvezi z dostopnostjo. V kolikor ni prepričan o tem, naj se obrne na SPVCP ali svetovalca za dostopnost z izkušnjami na predmetnem področju (npr. dostopnost grajenega okolja, dostopnost označevalnih sistemov, dostopnost spletnih strani, informacije v lahkem branju itd.).

2.1.3 NAČRTOVANJE IN IZVEDBA DEL - ZUNANJE POVRŠINE

- Pred izdelavo projektne naloge/naročila nosilec naloge preveri, v katero stopnjo dostopnosti sodi pot oz. območje.
- V projektni nalogi/naročilu se zapiše določilo, da je pri projektu obvezno upoštevati smernice SND.
- Če gre za prenovo/izgradnjo objekta, ki je pomemben za javnost, pa še ni bil evidentiran v SND (npr. nov park, rekreacijsko območje), se poda pobudo za vnos objekta v SND in določitev povezave v mrežo poti višje stopnje dostopnosti na SPVCP.
- V območjih oz. na poteh višje stopnje dostopnosti se projekt ureditve lahko posreduje v pregled z vidika dostopnosti.

2.1.4 NAČRTOVANJE IN IZVEDBA DEL - STAVBE V JAVNI RABI

- V projektni nalogi se zapiše določilo, da je pri projektiranju dostopnih poti do objekta obvezno upoštevati smernice SND in poti navezati proti najbližji poti višje stopnje dostopnosti ali na najbližjo postajo javnega potniškega prometa.
- Če gre za prenovo objekta, ki je evidentiran v SND, je priporočljivo, da se projekt posreduje v revizijo z vidika dostopnosti.
- Če gre za prenovo/izgradnjo objekta, ki je pomemben za javnost, pa še ni bil evidentiran v SND in ni povezan v mrežo poti višje stopnje dostopnosti, se poda pobudo za vnos objekta v SND in določitev povezave v mrežo poti višje stopnje SPVCP.

2.1.5 IZDAJANJE SOGLASIJ, MNENJ TER LOKACIJSKIH INFORMACIJ

- Ob prejemu vloge za soglasje ali mnenje nosilec naloge preveri na prostorskem portalu, v katero stopnjo dostopnosti sodi pot oz. območje.
- Nosilec naloge v lokacijski informaciji opozori na obveznost upoštevanja Pravilnika o univerzalni graditvi in uporabi objektov ter SND.
- V lokacijski informaciji se navede kategorijo dostopnosti za obravnavano območje.

- V primeru, da gre za objekt, ki je pomemben za javnost, pa ni bil evidentiran v SND, se na SPVCP, posreduje pobudo za vnos objekta v SND.

2.1.6 SPREMINJANJE PROMETNIH UREDITEV

- Pred spremembo prometne ureditve nosilec naloge preveri, v katero stopnjo dostopnosti sodi obravnavana pot oz. območje.
- Če sodi obravnavana pot v višjo stopnjo dostopnosti, se pred spremembo prometne ureditve pridobi strokovno mnenje svetovalca za dostopnost grajenega okolja oz. mnenje SPVCP, ki predlaga morebitne dodatne pogoje v zvezi z zagotavljanjem univerzalne dostopnosti.
- Poskusne prometne ureditve naj se ne uvajajo na poteh višje stopnje dostopnosti. Le izjemoma, če je nujno, da se poskusno prometno ureditev izvede na poti višje stopnje dostopnosti, pa se pridobi strokovno mnenje in morebitne pogoje glede posebnih zahtev pri uvajanju nove ureditve ter javnost obvesti o spremembi režima.

2.1.7 IZDAJANJE SOGLASIJ (DOVOLJENJ) V ZVEZI Z UPORABO JAVNEGA PROSTORA

- Pred izdajo soglasja oz. dovoljenja se na prostorskem portalu preveri, v katero stopnjo dostopnosti spada obravnavana pot oz. območje.
- V primeru višje stopnje dostopnosti se ob izdaji soglasja oz. dovoljenja napiše pogoje glede zagotavljanja dostopnosti v skladu s smernicami SND (npr. določijo se odmiki opreme od TTVS in klančin, obveznost zagotavljanja vizualnih kontrastov na ograjah, ki preprečujejo prehod).

2.1.8 VZDRŽEVANJE JAVNIH POVRŠIN

Občinske službe za vzdrževanje javnih površin v občini se seznanijo s SND, predvsem z nalogami v zvezi z rednim vzdrževanjem vseh površin za pešce, še posebej pa na poteh višje stopnje dostopnosti, ki so:

- redno popraviljanje poškodovanih tlakov in taktilnih oznak,
- takojšnje zavarovanje nevarnih mest (npr. odprti jaški, polomljene ograje),
- redno obrezovanje drevnine in živih mej, ki segajo na poti in pločnike (še posebej na poteh v višji stopnji dostopnosti),
- košnja in urejanje zelenic ob poti, odstranjevanje listja in
- odstranjevanje vseh ovir, ki zmanjšujejo širino prehodov na pločnikih (širina pločnika oz. peš prehoda ne sme biti ožja od 120 cm, le izjemoma (na odsekih do 2 m) je dovoljena najmanjša širina 90 cm.

2.1.9 ZAČASNE UREDITVE IN GRADBIŠČA

- Občina mora zagotoviti ustrezno obveščanje prebivalcev v primeru odprtja gradbišč. To je še posebej pomembno v primeru, ko se gradbišče

uredi na poteh višje stopnje dostopnosti. O spremembah režimov na dostopnih poteh se obvesti prebivalce po običajnih sredstvih obveščanja .

- Gradbišča morajo biti ustrezno urejena z vidika varnosti mimoidočih, pri tem je treba upoštevati posebne ukrepe za osebe z okvarami vida (npr. zavarovanje s kontrastnimi oznakami, preprekami, ki fizično preprečujejo dostop in so zaznavne z belo palico).
- V primeru dolgotrajnih zaprtij poti je treba zagotoviti alternativno pot, ki se ustrezno navezuje na pot višje stopnje dostopnosti.

2.1.10 SELITEV JAVNIH STORITEV IN PROSTOROV NA NOVE LOKACIJE

Poglavje obravnava primere, ko se storitve in prostori v okviru Občine Škofja Loka (ter vseh organov in javnih podjetij, katerih (so)ustanoviteljica je občina ter koncesionarji, katerim je občina prenesla s koncesijo določene naloge) selijo na nove lokacije zaradi neustreznosti starih prostorov ali širitve dejavnosti. Enak postopek je predviden tudi za primere, ko gre za vzpostavljanje novih storitev in prostorov, do katerih dostopa širša javnost:

- Nosilec naloge poišče prostor oz. sestavi seznam možnih prostorov, v katere se lahko storitev preseli glede na velikost in druge zahteve, ki jih mora izpolnjevati. To so lahko prostori, ki so že v lasti občine, tisti, ki jih občina lahko najame ali so naprodaj.
- Pred nakupom/najemom/selitvijo nosilec naloge preveri, kako je prostor povezan s potmi višje stopnje dostopnosti v SND. Če se nahaja v bližini mreže poti višje stopnje dostopnosti (oziroma če se nahaja v bližini avtobusnih postajališč, ko gre za lokacijo izven območij obravnavanih v grafični prilogi SND), lahko oceni, da je njegova lokacija primerna.
- Nosilec naloge izvede hitro presojo dostopnosti izbranega prostora in oceni, ali je prostor ustrezen, oziroma navede ukrepe, ki bi jih bilo potrebno izvesti pred selitvijo, da bo lahko dostopen širši javnosti. Če oceni, da je za zagotovitev dostopnosti potrebnih preveč prilagoditev in s tem povezanih stroškov, ga odstrani s seznama primernih prostorov. V nekaterih primerih se lahko tudi ugotovi, da je prostor za večino ljudi sprejemljiv, za nekatere skupine pa bo storitev morala potekati na daljavo ali pa bo potrebno predvideti drugačne oblike pomoči (npr. zvonec za priklic osebja ipd.). Če se po posvetu s predstavnikom SPVCP ugotovi, da je to dovolj dobro, potem lahko sprejme pozitivno mnenje, v katerem opiše kakšne alternativne rešitve je treba zagotoviti samo za tisto skupino.
- Če je odločeno, da bi bila stavba primerna po izvedbi določenih ukrepov za izboljšanje dostopnosti, nosilec naloge preveri pri lastniku, ali je mogoče te ukrepe izvesti. Če se lastnik z izvedbo ukrepov ne strinja, nosilec naloge prostor odstrani s seznama.
- Nosilec naloge spremlja postopek izvedbe ukrepov za izboljšanje dostopnosti in preverja, ali so bili upoštevani vsi ukrepi. Če gre za ukrepe,

ki vsebujejo prilagoditev storitev, mora te ukrepe in njihovo obveznost izvajanja navesti v zadevo in jih posredovati izvajalcu storitve.

2.1.11 OPREMLJANJE PROSTOROV

Poglavje obravnava opremljanje prostorov Občine Škofja Loka (ter vseh organov in javnih podjetij, katerih (so)ustanoviteljica je občina ter koncesionarji, katerim je občina prenesla s koncesijo določene naloge) in aktivnosti, ki jih mora izvesti nosilec naloge v primerih nabave in postavitve opreme (npr. pohištva, oglasnih in informacijskih panojev, pametne opreme, ki je namenjena uporabi javnosti itd.) v prostorih, do katerih dostopa širša javnost:

- Nosilec naloge pred naročilom opreme preveri ali oprema:
 - ne ovira uporabnikov (ne posega v prostor, ne predstavlja nevarnosti za spotikanje, je dosegljiva z vozička, je jasno zaznavna v dobrem kontrastu z okolico, v kateri je postavljena, ne povzroča bleščanja) in
 - zagotavlja preprosto uporabo (je razumljiva, intuitivna, uporabna brez posebnih navodil, omogoča uporabo tudi z eno roko, tako stoje kot z vozička).
- V primeru naročila elektronskih informacijskih panojev in druge pametne opreme, ki je na voljo javnosti, mora nosilec naloge njeno ustreznost za vse tipe funkcionalnih oviranosti preveriti pri ponudnikih. V kolikor je v dvomih, naj se posvetuje SPVCP ali svetovalcem za dostopnost. V primerih, ko za katero od skupin izbrana oprema ni ustrežna, se lahko predvidi tudi alternativno obliko podajanja informacij za tisto skupino.

2.2 Navodila za projektante

Vsi projektanti, ki načrtujejo objekte v javni rabi v Občini Škofja Loka, se morajo pred načrtovanjem seznaniti z uporabo SND. V nadaljevanju je navedeno, kaj morajo upoštevati v zvezi z zagotavljanjem dostopnosti, glede na to, za kakšno vrsto posega gre in v katerem območju se nahaja.

2.2.1 NAČRTOVANJE PRENOV, NOVOGRADENJ IN VZDRŽEVALNIH DEL/ZUNANJE POVRŠINE

- Na portalu/v Prilogi 1 preveriti, v katero stopnjo dostopnosti sodi pot/območje.
- V primeru osnovne stopnje dostopnosti slediti smernicam za načrtovanje v območjih osnovne stopnje dostopnosti (Priloga 3).
- V primeru višje stopnje dostopnosti slediti smernicam za načrtovanje na poteh oz. v območjih višje stopnje dostopnosti (Priloga 3) in preveriti, ali so za obravnavano območje oz. poti zapisani ukrepi ali opozorila na

pomanjkljivosti v obstoječem stanju, ki jih je treba odpraviti oz. spremeniti. (Priloga 2).

- Če gre za izgradnjo objekta, ki je pomemben za javnost, pa ni bil evidentiran v SND (npr. nov park, rekreacijsko območje), je treba dostopne poti za pešce navezati na najbližjo pot višje kategorije oz. na najbližje postajališče javnega potniškega prometa (v primeru nejasnosti se obrniti na Občino Škofja Loka).

2.2.2 NAČRTOVANJE PRENOV, NOVOGRADENJ IN VZDRŽEVALNIH DEL /STAVBE V JAVNI RABI

- Preveriti, ali je objekt evidentiran v SND.
- Če gre za prenovo objekta, ki je že evidentiran v SND, je treba dostopne poti do objekta načrtovati iz smeri, kot je predvideno v SND.
- V kolikor gre za objekt, kjer se predvideva dostop javnosti in objekt (še) ni evidentiran v SND, je treba zunanjo ureditev projektirati tako, da se peš dostope do objekta poveže na najbližjo pot višje stopnje dostopnosti oz. na najbližje postajališče javnega potniškega prometa.

2.3 Navodila za redarske in inšpekcijske službe

Zaposleni se seznanijo s SND ter preučijo smernice, ki so pomembne za izvajanje njihovih nalog.

- Redarji glede na SND delujejo tako, da svoj nadzor poostrijo na poteh višje stopnje dostopnosti in avtobusnih postajališčih. Pri tem se osredotočijo na to, da preverjajo pretočnost pešpoti s:
 - kaznovanjem nepravilnega parkiranja na površinah za pešce in parkirnih mestih rezerviranih za vozila invalidov,
 - opozarjanjem na parkiranje koles in drugih vozil na poteh (izvedba ozaveščevalnih akcij).
- Inšpektorji glede na SND poostrijo nadzor na poteh višje stopnje dostopnosti in avtobusnih postajališčih. Pri tem se osredotočijo na to, da preverjajo pretočnost pešpoti z:
 - nadzori nad namestitvijo gostinskih vrtov in njihovim širjenjem izven določenih meja,
 - nadzori nad območji, kjer se izvajajo dela in so površine za pešce ovirane,
 - nadzori nad neprimernim postavljanjem urbane opreme, kot so cvetlična korita, oglasne table ter ostalih ovir na površinah za pešce (npr. zabojniki za odpadke, drevnina, ki sega na pločnik, privezovanje psov na mestih, kjer ovirajo prehod pešcev) ter

Strateški načrt dostopnosti Občine Škofja Loka 2025

- preverjanjem oznak na gradbiščih in opozarjanjem izvajalcev, ki nimajo ustrezno zavarovanih delovišč, na katere lahko zaidejo mimoidoči in se poškodujejo itd.

3 DOSTOPNOST PROSTORA

To poglavje obravnava dostopnost zunanjih javnih površin. Z doslednim upoštevanjem smernic pri projektiranju, gradnji in vzdrževanju javnih površin se lahko bistveno izboljša dostopnost javnih površin in s tem dostop do objektov v javni rabi ter storitev in programov, ki se izvajajo v njih.

3.1 Strateški cilji v zvezi z dostopnostjo prostora

3.1.1 NAČRTOVANJE DOSTOPNEGA JAVNEGA PROSTORA

Občina zagotavlja dostopnost v okviru novogradenj, rekonstrukcij in vzdrževalnih del na javnih površinah in stavbah v njeni lasti oz. upravljanju tako, da:

- zahteva obvezno uporabo SND v vseh projektih, ki so financirani ali sofinancirani s strani občine in
- izvaja preglede projektne dokumentacije oz. nadzor nad izvedbo prilagoditev z vidika dostopnosti na poteh oz. v območjih višje stopnje dostopnosti.

Predlagane prakse, ki naj jih občina izvaja za zagotavljanje boljše dostopnosti:

- **Strokovno svetovanje:** Občina se pred izvedbo določenih del (npr. dela, ki se delajo brez načrta, priprava projektnih nalog, selitev prostorov itd.) posvetuje z usposobljenim svetovalcem v zvezi z dostopnostjo.
- **Pregled projektov:** Občina lahko zagotovi pregled projektov v fazi IDZ, DGD ali PZI. Projektant mora pogosto usklajevati zelo različne zahteve, zato včasih nekaterih zahtev po dostopnosti ne upošteva. Te zahteve največkrat uporabniki lahko komentirajo šele po končani izvedbi (npr. stopnice so nevarne, tlak se blešči, ograja je neprimerna za oprijem...), kar vodi do nezadovoljstva skupine uporabnikov in naknadnih (dražjih) popravkov. Če občina zagotovi pregled projekta s strani strokovnjaka za dostopnost, pregledovalec lahko pravočasno opozori na pomanjkljivosti. Nato se pristojni dogovorijo, katero zahtevo je projektant upravičeno izpustil, ker recimo ni izvedljiva, ali je predraga, katera pa je bistvena za uporabo objekta in mora naročnik pri njej vztrajati.

Pri izboru svetovalca mora občina zagotoviti, da je ta usposobljen za delo, kar dokaže z referencami ali ustrezno licenco na področju dostopnosti. Svetovalec za dostopnost oz. pregledovalec načrtov in izvajalec nadzora morata upoštevati veljavne standarde in zakonodajo, pri sprejemanju različnih kompromisov v zvezi z dostopnostjo pa pregledovalec sodeluje s predstavniki uporabnikov (npr. s predstavnikom SPVCP).

3.1.2 IZBOLJŠANJE DOSTOPNOSTI OBSTOJEČIH OBJEKTOV V JAVNI RABI

V skladu z *Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov* morajo biti vsi objekti v javni rabi dostopni vsem. S presojami dostopnosti občina lahko spodbuja izboljševanje dostopnosti obstoječih objektov, katerih lastnica/najemnica je občina, oziroma imajo v njih prostore organizacije, katerih ustanoviteljica je občina in morajo zagotavljati enakovreden dostop vsem. Občina izboljšuje dostopnost obstoječih objektov v javni rabi, tako da:

- izvaja presoje dostopnosti javnih stavb v lasti oz. upravljanju občine,

Presoja dostopnosti zajema pregled dostopnosti prostora in komunikacijskih ukrepov v objektu. V presoji so predvideni ukrepi, ki jih je treba izvesti, da se lahko izboljša dostop za ljudi z oviranostmi.

Celostne presoje dostopnosti mora izvajati usposobljen svetovalec za dostopnost z ustreznimi referencami (poznavanje področja univerzalnega oblikovanja, ki ga izkaže s potrdili invalidskih organizacij, licenco s področja dostopnosti ali podobno).

- odpravlja ovire v objektih v okviru vzdrževalnih del.

Ovire v objektih, ki so predlagane za odpravo prek SPVCP ali v okviru izvedbe celostnih presoj, občina lahko odpravlja v okviru vzdrževalnih del.

3.1.3 ODPRAVLJANJE OVIR NA JAVNIH POVRŠINAH

V okviru projekta S.M.ALL so bile izpostavljene nekatere ovire v prostoru, ki jih je treba odstraniti (Priloga 2). Prednostno se izvaja ukrepe na poteh višje stopnje dostopnosti ter v tistih območjih, kjer v naslednjih letih niso predvidene obsežnejše prenove infrastrukture. Poleg teh gre za redno izvajanje ukrepov kot so:

- nižanje robnikov in popravila nepravilno izvedenih klančin na prehodih za pešce,
- popravila poškodovanih tlakov in tlakov, ki niso ustrezni z vidika prevoznosti za invalidske vozičke ter poškodb jaškov itd.,
- dodajanje taktilnih oznak na prehodih za pešce,
- odstranjevanje ovir, kot je oprema (npr. ograje, količki, korita, klopi), ki je postavljena tako, da ovira nemoteno pot pešca oz. jo prekinja,
- označevanje novih invalidskih parkirnih mest,
- izvedba kontrastnih označitev težko opaznih robov in stopnic ter neprimerno postavljene opreme,
- redno vzdrževanje drevnine, ki posega na poti in pločnike.

3.1.4 ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI V OKVIRU ZAČASNIH UREDITEV TER IZDAJE SOGLASIJ IN DOVOLJENJ

Občina zagotavlja dostopnost v okviru začasnih ureditev ter izdaje soglasij in dovoljenj z:

- upoštevanjem SND pri izdaji soglasij/mnenj za posege na javnih površinah in
- obveščanjem prebivalcev v primeru odprtja gradbišč.

To je še posebej pomembno v primeru, ko se začasna ureditev, prireditve ali gradbišče nahaja na poteh oz. območjih višje stopnje dostopnosti. V tem primeru je potrebno zagotoviti alternativno pot, ki se ustrezno navezuje na pot višje stopnje dostopnosti oz. ustrezno obvestiti uporabnike o začasni prekinitvi poti.

Gradbišča na javnih površinah morajo biti označena tako, da je zagotovljena varnost vseh mimoidočih pešcev, tudi tistih, ki slabo vidijo (preverjanje oznak na gradbiščih, dajanje opozoril izvajalcem, ki nimajo ustrezno zavarovanih delovišč na katere lahko zaidejo mimoidoči in se poškodujejo itd.).

V primeru, da se izkaže potreba po ureditvi začasne vodilne poti za posameznika (če gre npr. za nevarno pot od doma do šole za slepega šolarja), predlagamo izdelavo začasne vodilne poti, ki se jo izdelava iz materialov za debeloslojne označbe. Pobudo in nujnost izdelave poti za posameznika obravnava SPVCP.

3.1.5 ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI V OKVIRU OPREMLJANJA IN SELITEV PROSTOROV V JAVNI RABI

Občina zagotavlja dostopnost v okviru opremljanja in selitev prostorov tako, da

- preverja dostopnost pri selitvah prostorov v javni rabi na druge lokacije

V primerih, ko občina išče nove prostore, v katere naj bi se selile dejavnosti in storitve, ki bodo na voljo javnosti (npr. razni uradi, informacijski centri, prostori za prireditve in izobraževanja itd.), je pomembno, da se predhodno naredi ocena, kako dostopen je objekt. Pri tem se presodi, koliko ukrepov bo še potrebnih, da bo objekt dosegel ustrezno dostopnost. Pri tem je treba upoštevati različne oblike oviranosti, ne zgolj gibalno oviranost, ter razmišljati tudi o dostopu do informacij, povezanostjo z javnim potniškim prometom itd. Takšno presojo dostopnosti izvaja nosilec naloge oz. vodja investicije, ki je dobro poučen o potrebah obiskovalcev z različnimi oviranostmi, poleg razumevanja potreb ljudi z različnimi gibalnimi oviranostmi razume tudi osnove gibanja, orientacije in komunikacije oseb z okvarami vida oz. sluha. Po potrebi se posvetuje s SPVCP.

3.1.6 ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI V OKVIRU REDARSKIH IN INŠPEKCIJSKIH SLUŽB

Dostopnost se v okviru redarskega in inšpekcijskega nadzora izboljšuje predvsem s :

- kaznovanjem nepravilnega parkiranja na površinah za pešce in parkirnih mestih rezerviranih za vozila invalidov,
- opozarjanjem na parkiranje koles in drugih vozil na poteh (izvedba ozaveščevalnih akcij),
- nadzori nad namestitvijo gostinskih vrtov in njihovim širjenjem izven določenih meja,
- nadzori nad območji, kjer se izvajajo dela in so površine za pešce ovirane,
- nadzori nad neprimernim postavljanjem urbane opreme kot so cvetlična korita, oglasne table ter ostalih ovir na površin za pešce (npr. zabojniki za odpadke, drevnina, ki sega na pločnik, privezovanje psov na mestih, kjer ovirajo prehod pešcev) ter
- preverjanjem oznak na gradbiščih in opozarjanjem izvajalcev, ki nimajo ustrezno zavarovanih delovišč, na katere lahko zaidejo mimoidoči in se poškodujejo itd.

3.2 Kategorije dostopnosti

Območje občine je z vidika dostopnosti razdeljeno na dve prostorski kategoriji, in sicer na:

- Območja oz. poti osnovne stopnje dostopnosti in
- Območja oz. poti višje stopnje dostopnosti.

Osnovna stopnja dostopnosti pomeni, da se pri novogradnjah, prenovah in vzdrževalnih delih zunanje javne površine urejajo tako, da se zagotovi osnovna dostopnost za širšo javnost (univerzalno načrtovanje brez ovir). **V območjih oz. na poteh višje stopnje dostopnosti** je treba izpolnjevati dodatne zahteve. Te se nanašajo predvsem na zagotavljanje ustreznega vodenja slepih in slabovidnih, na njih pa se izvaja tudi intenzivnejše vzdrževanje (redni pregledi poti, popravila tlakov, odstranjevanje ovir, intenzivnejši nadzor občinskega redarstva v okviru občinskih predpisov itd.).

3.2.1 OSNOVNA STOPNJA DOSTOPNOSTI

V območjih oz. na poteh osnovne stopnje dostopnosti se prostor za pešce načrtuje brez ovir, poskrbi pa se tudi za ustrezno urejanje avtobusnih postajališč, peš površin in prečkanj cest, tako da sta zagotovljena osnovna varnost in gibanje vseh udeležencev v prometu. Vendar pa v teh območjih ni treba zagotavljati sklenjenega taktilnega vodenja uporabnikov z okvarami vida.

V osnovno stopnjo dostopnosti sodijo vsa območja in poti, ki na grafični prilogi oz. prostorskem informacijskem sistemu občine niso označena kot območja/poti višje stopnje dostopnosti, torej vsa območja, ki nimajo posebnega statusa in so neoznačena.

V kolikor se znotraj teh območij ugotovi, da je na nekem delu potrebna višja stopnja dostopnosti (če se npr. zgradi nov objekt, do katerega je dostop zelo pomemben, ali da na primer potrebuje oseba z okvaro vida posebne ukrepe, ki bi ji zagotovili samostojno varno pot), pobudo obravnava SPVCP in po potrebi v višjo stopnjo dostopnosti vključi dodatna območja oz. poti.

V območjih osnovne stopnje dostopnosti se pri načrtovanju in izvedbi upoštevajo smernice iz Priloge 3.

3.2.2 VIŠJA STOPNJA DOSTOPNOSTI

Poti in območja višje stopnje dostopnosti morajo ustrezati višjim standardom, kar pomeni, da morajo biti popolnoma dostopna vsem uporabnikom ter tudi dobro vzdrževana, tako da lahko vsakdo, ne glede na svojo morebitno oviranost, po teh poteh brez težav prispe do zelenega cilja. Poti morajo biti zasnovane sklenjeno/zvezno, saj lahko prekinitve na dostopni poti močno poslabšajo možnost prostorske orientacije za ljudi z okvarami vida.

Izhodišče za oblikovanje mreže dostopnih poti so lokacije javnih ustanov, ki ponujajo storitve, namenjene javnosti, zato je samostojni dostop do njih zelo pomemben. Za samostojni dostop do ustanov je pomembna bližina avtobusnih postajališč. Poti oz. območja višje stopnje dostopnosti so opredeljena za mestno središče Škofje Loke, za območje Trate in Podlubnika. Za druga naselja in vasi v občini se dodatne poti ali območja višje stopnje dostopnosti opredeli na pobudo SPVCP. v *Prilogi 1* so prikazani objekti, ki jih je posvetovalna skupina uvrstila na seznam pomembnejših ustanov ter potek poti višje stopnje dostopnosti (rdeča črta), ki omogočajo dostop do teh ustanov in se hkrati navezujejo na postaje javnega potniškega prometa. Te poti morajo ustrezati višjim standardom dostopnosti v skladu s *Prilogo 3 – Smernice za načrtovanje javnih površin*, kar pomeni, da morajo biti popolnoma dostopne ter dobro vzdrževane, tako da lahko vsak uporabnik, ne glede na njegovo morebitno oviranost, pride brez težav od postajališč javnega potniškega prometa do cilja. Poti morajo biti zasnovane sklenjeno/zvezno, brez prekinitev, saj lahko le te poslabšajo možnost prostorske orientacije za slepe in slabovidne.

Seznam objektov za določitev poti višje stopnje dostopnosti:

- 01a Center slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka, Stara Loka 31
- 01b VDC Kranj, enota Škofja Loka, Stara Loka 31 a
- 01c Bazeni Stara Loka, Stara Loka 31 a
- 02 Pokopališče Stara Loka
- 03 Mestno pokopališče Škofja Loka, Partizanska cesta 43
- 04a Medobčinsko društvo invalidov Škofja Loka, Partizanska cesta 1
- 04b Okrajno sodišče v Škofji Loki, CSD, Partizanska cesta 1a in 1d
- 05a Vrtec Škofja Loka, enota Pod gradom, Kapucinski trg 2

Strateški načrt dostopnosti Občine Škofja Loka 2025

- 05b Kapucinska cerkev sv. Ane, Kapucinski trg 1
- 06 OTP banka, Nama, Knjižnica Ivana Tavčarja, mladinski oddelek, Kapucinski trg 4
- 07 OŠ Škofja Loka-Mesto, Šolska ulica 1
- 07a OŠ Škofja Loka-Mesto, oddelek Novi svet, Novi svet 18
- 08 Notar, Šolska ulica 2
- 09 Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Šolska ulica 6
- 10 Poslovna stavba, Hotel Lonca, zavarovalnice, Sožitje, Gorenjska banka, NLB, Kapucinski trg 7, 8, 9
- 11 Dom ZB NOV, Rdeči križ, Zdravstveno vzgojni center, Kidričeva cesta 1
- 12a Pošta 4221 Škofja Loka, Kapucinski trg 14
- 12b Avtobusna postaja, Kapucinski trg 13
- 13a Župnijska cerkev sv. Jakoba, Cankarjev trg 14
- 13b Župnija Škofja Loka, Župnijska karitas, Cankarjev trg 13
- 14 TIC Škofja Loka, Cankarjev trg 17
- 15 Loški grad, Loški muzej Škofja Loka, Grajska pot 13
- 16 Kašča, Spodnji trg 1
- 17 Zavod RS za zaposlovanje, Urad za delo Škofja Loka, Stara cesta 2
- 18 Vrtec Škofja Loka, enota Kamnitnik, Partizanska cesta 1e
- 19 Zdravstveni dom, lekarna in ZZS, Stara cesta 10
- 20 Občina Škofja Loka, Mestni trg 15
- 21 Sokolski dom, Mestni trg 17
- 22 Upravna enota, Poljanska cesta 2
- 23 Loški oder, Spodnji trg 14
- 24 Glasbena šola, Puštal 21
- 25 Policijska postaja, Kidričeva cesta 100
- 26 Železniška postaja Škofja Loka, Kidričeva cesta 61
- 27a Vrtec Škofja Loka, enota Najdihojca, Podlubnik 1d
- 27b Vrtec Škofja Loka, enota Biba, Podlubnik 1e
- 28 OŠ Ivana Groharja, OŠ Jela Janežiča, Podlubnik 1
- 29 Športna dvorana Poden, Podlubnik 1c
- 30 Šolski center Škofja Loka, Podlubnik 1b
- 31 Osnovna šola Cvetka Golarja, Frankovo naselje 51
- 32 Športna dvorana Trata, Frankovo naselje 51a
- 33 Vrtec Škofja Loka, enota Pedenjped, Frankovo naselje 51a
- 34 Vrtec Škofja Loka, enota Rožle, Frankovo naselje 61

Strateški načrt dostopnosti Občine Škofja Loka 2025

- 35 Vrtec Škofja Loka, enota Kamenček, Ljudska univerza Škofja Loka, Društvo upokojencev Škofja Loka, MKC Pri rdeči ostrigi, Partizanska cesta 1c
- 36 Šolski center Škofja Loka, Srednja šola za lesarstvo, Kidričeva cesta 59
- 37 Pošta 4220 Škofja Loka, Frankovo naselje 69
- 38 Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Krajevna knjižnica Trata, Frankovo naselje 74a
- 39 Lekarna, Dnevni center za mlade, Podlubnik 139
- 40 Tržnica Škofja Loka, Partizanska cesta 1
- 41 Pokopališče Lipica, Lipica 10
- 42 Mladinski dnevni center (Srečevalnica), Frankovo naselje 68

3.3 Ukrepi za izboljšanje dostopnosti prostora

V okviru projekta S.M.ALL so bile na terenskih ogledih in posvetovalnih sestankih izpostavljene nekatere ovire in težave z dostopnostjo v prostoru.

3.3.1 PREPROSTI UKREPI

V prilogi 2 so navedeni ukrepi, ki so lažje izvedljivi, saj gre predvsem za manjša izvedbena dela. Gre predvsem za znižanje robnikov, postavljanje taktilnih oznak, označevanje posameznih parkirnih mest za invalide ipd.

Ukrepe se izvaja v okviru vzdrževalnih del. O izvedenih ukrepih se poroča v okviru SPCPV.

V Prilogi 2 - Ukrepi za izboljšanje dostopnosti so ukrepi označeni s krogci in oštevilčeni ter opisani in predstavljeni s slikovnim gradivom, kjer je to potrebno.

3.3.2 KOMPLEKSNI UKREPI

Za nekatere ukrepe je potrebno predhodno načrtovanje in usklajevanje med več službami oz. deležniki, zato je njihova izvedba bolj zahtevna. To so:

- **Ureditev površin za pešce:** V Prilogi 2 so z modro črtkano črto označeni deli poti višje stopnje dostopnosti, na katerih univerzalne dostopnosti in taktilnega vodenja ni mogoče zagotavljati s preprostimi ukrepi, saj ni urejenih površin za pešce. Gre za območja oz. poti, kjer je zaradi bližin javnih ustanov ali dostopov do postajališč javnega potniškega prometa treba urediti varno pot za pešce oz. spremeniti prometno ureditev. Ti predlogi so bili v okviru projekta S.M.ALL že posredovani tudi pripravljavcem nove Celostne prometne strategije občine Škofja Loka 2025.
- **PREDNOSTNO – ureditev širšega območja Kapucinskega trga:** Zaradi pomembnosti povezav na Kapucinskem trgu in več kompleksnih težav z dostopnostjo (prekinjene povezave za pešce brez taktilnih oznak, visoki robniki, nedostopnost avtobusne postaje) predlagamo izdelavo projekta ureditve širšega območja Kapucinskega trga (vključno z ureditvijo dostopa do Avtobusne postaje Škofja Loka in parkirišča Štemarje) z upoštevanjem smernic za zagotavljanje dostopnosti.
- **Parkirna mesta rezervirana za vozila invalidov:** V posvetovalni skupini je bila izpostavljena problematika parkirnih mest predvsem pri dostopu do območja Mestnega trga, saj je edino dostopno parkirno mesto pri Upravni enoti. Ker ni označeno s talnimi oznakami, je to parkirno mesto pogosto zasedeno s stojnicami in drugo opremo. V primeru, da so potrebe za parkiranje vozil večje (npr. prireditve), nastane težava, saj parkirišča na Pepetovem klancu niso primerna zaradi naklona. Osebe s funkcionalnimi oviranostmi imajo za dostop do Mestnega trga možnost brezplačne uporabe prilagojenega vozila e-minibus (Agata in Jurij), ki pa je tudi v primeru večjih potreb prezaseden.

Predlagamo, da se izvedejo naslednji ukrepi:

Strateški načrt dostopnosti Občine Škofja Loka 2025

- omogočanje uvoza na območje Mestnega trga za vozila invalidov (v skladu z Odlokom o ureditvi prometa v občini Škofja Loka, 30. člen (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 62/2024)),
- ureditev dodatnega parkirnega mesta za vozila invalidov na Trgu pod gradom (ob obzidju),
- poostreitev redarskega nadzora na Trgu pod gradom,
- preveritev možnosti uporabe parkirišča Nunki vrt za vozila invalidov, saj je na voljo večje število parkirnih mest za vozila invalidov, ki so trenutno namenjena le stanovalcem in so večinoma prazna. Ob tem je pomembno ustrezno vzdrževanje Blaževe ulice in ustrezna ureditev tlakov na njej.
- **Dostopne sanitarije:** Izpostavljeno je bilo pomanjkanje dostopnih javnih sanitarij. Edine dostopne javne sanitarije so trenutno na glavni avtobusni postaji, ki ima delovni čas od 7h do 15h. V času, ko je AP zaprta, je dostop možen skozi lokal, vendar pa so v tem času sanitarije načeloma namenjene le gostom lokala. Lastnik namreč plačuje del stroškov za čiščenje sanitarij in jih zato ne smatra kot javne.

Predlagamo, da se izvedejo naslednji ukrepi:

- sprejem dogovora o sofinanciranju čiščenja, tako da so sanitarije na avtobusni postaji stalno odprte in javno dostopne,
- umestitev dodatnih dostopnih sanitarij na območju Mestnega trga (v pripravi je projekt za ureditev dostopnih toaletnih prostorov pri Upravni enoti), na območju Partizanske ulice, npr. v sklopu tržnice (ob tem je treba urediti tudi vhod na tržnico-glej Priloga 2), ter na Loškem gradu.
- ustrezno označevanje in obveščanje o dostopnih sanitarijah v mestu (na spletnih straneh občine in ustanov, ki imajo na voljo dostopne sanitarije, ter označitve v lokalih, kje je na voljo najbližji dostopni toaletni prostor).

4 DOSTOPNOST INFORMACIJ

V tem delu strateškega načrta so opredeljeni strateški cilji, ki jih zasleduje občina na področju dostopnosti informacij in aktivnosti, ki lahko pripomorejo k doseganju teh ciljev. Pomembno je, da so z njimi seznanjeni vsi deležniki, ki sodelujejo pri pripravi, oblikovanju in deljenju in informacij, pomembnih za splošno javnost.

4.1 Zagotavljanje dostopnosti informacij v vseh občinskih projektih

Vsi projekti, ki jih izvaja oz. sofinancira občina, morajo smiselno upoštevati osnovna pravila glede dostopnosti informacij, kar pomeni da se:

- že v projektni nalogi zapiše, da mora biti zagotovljena dostopnost najpomembnejših informacij tudi za osebe s funkcionalnimi oviranostmi, v skladu s *Prilogo 4 - Smernice za dostopnost informacij*,
- na začetku vsakega projekta določi, katere zahteve po dostopnosti bo treba upoštevati pri določenem projektu, kako se jih bo izvedlo ter v katerih fazah je treba izvesti aktivnosti,
- v več fazah projekta preverja, ali so zahteve po dostopnosti informacij za vse ustrezno upoštevane,
- po izvedbi z uporabniki preveri, kolikšna je njihova dejanska dostopnost in uporabna vrednost ter se to upošteva v naslednjih projektih.

4.2 Zagotavljanje dostopnosti informacijskih točk in občinskega usmerjevalnega sistema

Pomembno je, da so vse točke, ki so pomembne za dostop uporabnikov do javnih storitev in turističnih destinacij, dostopne vsem. Pri tem je zelo pomembna usklajenost vizualnih informacij in usmerjevalnih tabel. V zvezi s tem občina zasleduje naslednje cilje:

- **Oblikovanje enotnega občinskega usmerjevalnega sistema**, ki povezuje vse točke, navedene v tem načrtu in morebitne druge turistične zanimivosti. Pri oblikovanju usmerjevalnega sistema je treba upoštevati smernice navedene v *Prilogi 4*, priporočljivo je sodelovanje strokovnjaka za dostopnost. Del usmerjevalnega sistema so tudi orientacijske točke kot so zemljevidi, tipni zemljevidi, makete itd., ki so posebej pomembne na turističnih točkah.
- **Vzpostavitev dostopne informacijske točke pri avtobusni in železniški postaji**. Za ustrezen dostop za funkcionalno ovirane osebe je pomembno, da sta glavni informacijski točki vezani na glavi postaji potniškega prometa - torej avtobusno in železniško postajo. Informacijski točki naj bosta opremljeni z informacijami, dostopnimi vsem (zemljevid mesta, kratek opis glavnih zanimivosti v mestu, možnosti mestnega javnega prevoza itd.). Pri oblikovanju te točke naj se upošteva smernice v

Prilogi 4, priporočamo sodelovanje svetovalca za dostopnost in izdelavo tipnih oz. zvočnih vsebin ter sodelovanje svetovalcev za digitalno dostopnost.

- **Zagotovitev dostopnosti točk, ki so pomembne za nudenje pomoči občanom** (npr. demenci prijazna točka, točka za pomoč v stiski, varna točka za otroke itd.). Pri umeščanju teh točk, je treba poskrbeti za primerno postavitev točke ter ustrezno označevanje in vodenje do nje. Pomembno je tudi, da je opis, kako prideš do tovrstnih točk, dostopen tudi na spletnih straneh (v obliki, dostopni vsem).
- **Priprava osnovnih turističnih informacij v lahko berljivi obliki.** Te informacije je priporočljivo objaviti v obliki turističnih prospektov, na spletnih straneh, informacijskih točkah itd. Pri pripravi teh informacij svetujemo vključitev strokovnjakov za pripravo lahko berljivih informacij in strokovnjakov za digitalno dostopnost.

4.3 Izboljšanje digitalne dostopnosti

Vedno več storitev je na voljo samo na spletu ali se jih nadgrajuje z digitalnimi oblikami. Z možnostjo dostopanja do storitev v digitalnih oblikah se lahko reši veliko težav s prostorsko dostopnostjo in obide ovire, ki jih prinašajo tiskane informacije, vendar le, če so digitalne oblike ustrezno dostopne.

Digitalna dostopnost je ključnega pomena, saj omogoča, da vsi ljudje dostopajo do informacij, storitev in orodij, ki jih potrebujejo za vključevanje v sodobno družbo. Dostopnost ni samo tehnična zahteva, ampak tudi izraz spoštovanja človekovih pravic in enakopravnosti. Uveljavljanje teh pravic opredeljuje tudi evropska in nacionalna zakonodaja.

Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij (ZDSMA), ki je v Sloveniji uveljavljen od leta 2018, je ključni del prenosa Direktive (EU) 2016/2102 v slovenski pravni red. S tem zakonom Slovenija zagotavlja, da javne ustanove in njihove digitalne storitve postanejo dostopne vsem uporabnikom, vključno z osebami z različnimi oviranostmi. ZDSMA zavezuje vse organe javnega sektorja, da zagotovijo dostopnost svojih spletišč in mobilnih aplikacij. To vključuje občine, ministrstva, zdravstvene ustanove, šole (v omejenem obsegu) in druge javne storitve. Cilj je omogočiti vsem uporabnikom, tudi osebam z oviranostmi, enakovreden dostop do storitev in informacij.

Zakon se sklicuje na SIST EN 301 549 (Zahteve za dostopnost izdelkov in storitev IKT), ki zahteva skladnost z WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines) na ravni AA, kar določa tehnične standarde za oblikovanje dostopnih spletišč in mobilnih aplikacij. S tem slovenski predpisi sledijo evropskim standardom in najboljšim praksam.

Občina in druge organizacije, ki posredujejo informacije javnosti v digitalnih oblikah, morajo glede digitalne dostopnosti upoštevati naslednje:

- Skladno z ZDSMA in tretjo točko 68. člena Zakona o javnem naročanju (ZJN-3) se oblikuje tehnične zahteve pri naročilih in javnih naročilih tako, da vključujejo zahteve o dostopnosti in vsaj nedvoumno in jasno sklicevanje na omenjene standarde.
- Digitalna dostopnost je ključna tehnična funkcionalnost in se kot taka tudi v pogodbi ali naročilnici opredeli kot predpogoj za potrditev izvedbe in plačilo storitev.

4.4 Dostop do vsebin na prireditvah in javnih dogodkih

Vse javne prireditve naj bodo opremljene vsaj z avtomatskim prevajalnikom povedanega v napise in sistemom za izboljšanje poslušanja (slušna zanka).

- Avtomatski prevajalnik v napise je v fazi razvoja, za aktualno različico sistema naj se organizator prireditve obrne na društvo gluhih in naglušnih, ki deluje na območju občine.
- Vsi prireditelji javnih dogodkov (javne tribune, okrogle mize, predavanja ipd.) morajo zagotoviti na svojih dogodkih sisteme za izboljšanje poslušanja. Smiselno je, da občina priskrbi nekaj tovrstnih naprav za izposojajo drugim prirediteljem (predvsem društva, manjše ustanove). Za izbiro primerne opreme naj prireditelj kontaktira društvo gluhih in naglušnih, ki deluje na območju občine.
- Gledališke predstave naj bodo opremljene z nadnapisi, kar bistveno pripomore k razumevanju povedanega ljudem, ki slabše slišijo.

(<https://www.rtv slo.si/dostopno/clanki/gledalisca-prisluhnite/507665>)

- Pri dogodkih, kjer se udeleženci na prireditve prijavijo, naj se v obrazcu vedno navede vprašanje, ali udeleženec potrebuje posebne prilagoditve: tolmačenje v znakovnem jeziku, audiodeskripcijo (opis za slepe in slabovidne), povzetek v lahko razumljivih informacijah in se opremo zagotovi, v kolikor je potreba razvidna iz prijav

Za zagotovitev tolmačenja v znakovnem jeziku naj prireditelj kontaktira društvo gluhih in naglušnih, ki deluje na območju občine.

5 DOSTOPNOST STORITEV

Za izboljšanje dostopnosti storitev je ob ureditvi dostopnega prostora in informacij ključno izvajanje nekaterih dejavnosti, povezanih predvsem z informiranjem javnosti o pomenu dostopnosti in načinih, na katere lahko k dostopnosti prispeva vsak od občanov. Pomembna je tudi celovita obravnava dostopnosti ključnih točk in služb.

5.1 OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI

Za izboljšanje dostopnosti storitev bo občina izvajala aktivnosti, ki bodo pripomogle k doseganju ciljev, ki so naštetih v nadaljevanju.

5.1.1 DVIG USPOSOBLJENOSTI ZAPOSLENIH ZA DELO S STRANKAMI Z OVIRANOSTMI

Zaposlene na javnih ustanovah, ki so v stiku s strankami, je treba usposobiti, da znajo ustrezno komunicirati z osebami z oviranostmi, primerno posredovati informacije, poznajo uporabo pripomočkov, ki so na voljo v ustanovi in tako vplivajo na izboljšanje dostopnosti storitev.

Za doseg cilja občina spodbuja izvajanje izobraževalnih delavnic in predavanj pri izvajalcih izobraževalnih storitev namenjenih javnosti na temo dostopnosti, ki jih izvajajo invalidska društva in druge organizacije.

5.1.2 OZAVEŠČANJE ŠIRŠE JAVNOSTI

Treba je dvigniti ozaveščenost občanov o temah s področja dostopnosti in vključevanja invalidov, da s svojim vedenjem v prostoru ne povzročajo ovir in nehote spodbujajo diskriminacije invalidov.

Občina spodbuja izvajanje ozaveščevalnih in promocijskih akcij ter pripravo tiskovin, dogodkov, objav v medijih v zvezi z ozaveščanjem o dostopnosti in invalidski problematiki s katerimi:

- obvešča in motivira lastnike in najemnike objektov, da na svojih zemljiščih odstranjujejo ovire in pripomorejo k izboljšanju dostopnosti (npr. obrezovanje živih mej, ki segajo na pločnik),
- ozavešča druge uporabnike prostora (kolesarje, voznike itd.) o sobivanju s pešci, posebej ljudmi s funkcionalnimi oviranostmi ter spodbuja razvoj prometne kulture,
- ozavešča zaposlene na občinski upravi in javnih zavodih ter javnih podjetjih in koncesionarjih o njihovih vlogah pri zagotavljanju dostopnosti ter jih seznanja z nalogami ki sledijo iz strateškega načrta dostopnosti (nadzor nad izvedbo, občinsko redarstvo, vzdrževanje).

5.2 CELOVITA UREDITEV DOSTOPNOSTI POMEMBNIH TOČK IN SLUŽB

5.2.1 STORITVE JAVNEGA PREVOZA IN POSEBNIH OBLIK PREVOZA

V zvezi s posebnimi prevozi so cilji občine predvsem:

- nadaljevanje in nadgradnja storitve Agata in Jurij (dodati možnost naročanja v pisni obliki, npr. SMS),
- izboljšanje dostopnosti storitev posebnih oblik prevoza z ustrezno info točko, ki združuje vse oblike prevoza na enem mestu, na spletni strani občine, z možnostjo naročanja storitev telefonsko ali v pisni obliki (po spletu) ter z informacijami v lahko berljivi obliki.

5.2.1.1 AVTOBUSNI PREVOZ

Zagotovitev dostopnosti avtobusnega prevoza je eden najpomembnejših ukrepov za zagotavljanje samostojnosti funkcionalno oviranih oseb. Za zagotovitev dostopnosti prevoza je naloga občine predvsem:

- ustrezna ureditev avtobusnih postajališč (vsa avtobusna postajališča, ki še niso prilagojena, se morajo urediti tako, da je omogočena uporaba z invalidskim vozičkom in so ustrezno opremljena s taktilnimi oznakami).
- ustrezna prostorska razporeditev avtobusnih postajališč (v posvetovalni skupini je bila predlagana umestitev dodatnega postajališča mestnega avtobusa na Trati – pobuda je bila posredovana pripravljavcem celostne prometne strategije),
- pobuda izvajalcem avtobusnih prevozov za izvedbo celovitega dostopnega sistema informiranja potnikov ter usposabljanje osebja za komunikacijo in pomoč osebam z oviranostmi.
- zagotoviti dostopnost vseh vozil v mestnem in medkrajevem prometu (prilagoditev za dostop z invalidskim vozičkom, zvočne in pisne najave postajališč).

5.2.1.2 PROSTOFER

V občini deluje storitev Prostofer, ki je namenjena občankam in občanom nad 65 let, mlajšim upokojencem in invalidom, ki ne vozijo sami, imajo slabše povezave z javnim prevozom, so prejemniki socialne pomoči, imajo nizke pokojnine in nimajo sorodnikov, ki bi jim nudili prevoz. Klic občank in občanov na brezplačno telefonsko številko sprejme komunikacijski center. Storitve je za omenjene skupine ljudi zelo pomembna in dobro funkcionira. Prostofer tako omogoča lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe, brezplačne prevoze do javnih ustanov, trgovinskih centrov ipd.

Prevozi niso namenjeni nepokretnim ali hudo bolnim, saj prostovoljci za delo z njimi niso usposobljeni. Občina naj redno preverja potrebe po morebitnih dodatnih vozilih.

5.2.1.3 PREVOZ NA KLIC – AGATA IN JURIJ

Uporaba mestnega e-minibusa (Agata in Jurij) je v prvi vrsti namenjena manj mobilnim, ranljivim skupinam prebivalcem (starejšim, invalidom oz. gibalno oviranim, otrokom), povečevanju njihove mobilnosti in dostopnosti do najbolj pomembnih javnih objektov in storitev ter navezav na prometna vozlišča (prometne prestopne točke). Vozili omogočata povezavo med območji, ki niso dostopna z drugimi oblikami javnega prevoza.

Mestni e-minibus nima vnaprej začrtane trase. Območje izvajanja prevozov je omejeno na območje širšega mestnega središča Škofje Loke: del naselja Stara Loka, Ceste talcev, Partizanske ceste in Šolske ulice, Blaževe ulice, Cankarjevega trga, Mestnega trga, Poljanske ceste, Grajske poti, Fužinske ulice, Kopališke ulice, Spodnjega trga, Puštala in Stare ceste. Storitev je izredno priljubljena in je trenutno na voljo za dostop do mestnega jedra, prebivalci bi želeli, da bi se trasa razširila tudi na širše območje Škofje Loke, a zaradi omejitev hitrosti vozila to trenutno ni mogoče.

5.2.2 DOSTOPNOST TOČK POMEMBNIH ZA DOSTOP DO JAVNIH STORITEV

Točke, ki so posebej pomembne za dostop do javnih storitev, je treba celostno obravnavati in zagotoviti, da so dostopne, kar pomeni, da so na primernih mestih, dobro označene, dostopne vsem, na njih pa ljudje dostopajo do osebja, ki je usposobljeno za pomoč osebam z oviranostmi. Poskrbeti je treba za primerno postavitve točke ter ustrezno označevanje in vodenje do nje. Pomembno je tudi, da je opis, kako prideš do tovrstnih točk, dostopen tudi na spletnih straneh (v obliki, dostopni vsem).

5.2.2.1 PREGLEDI DOSTOPNOSTI INFORMACIJSKIH TOČK JAVNIH SLUŽB

Informacijske točke v vseh javnih ustanovah, kjer je predviden dostop javnosti, morajo biti dostopne vsem. Priporočljiva je izvedba pregleda dostopnosti s predlogi ukrepov za izboljšanje dostopnosti vseh tovrstnih točk vsaj v objektih, ki so evidentirani v načrtu.

PRESOJE DOSTOPNOSTI JAVNIH STAVB

Do konca leta 2025 morajo biti po Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov vsi objekti v javni rabi dostopni vsem. V želji po čim učinkovitejšem doseganju tega cilja, bo občina spodbujala ustrezno prilagajanje objektov z izvajanjem presoj dostopnosti.

S presojami dostopnosti občina lahko spodbuja izboljševanje dostopnosti obstoječih objektov, katerih lastnica/najemnica je občina, oziroma imajo v njih prostore organizacije, katerih ustanoviteljica je občina in morajo zagotavljati enakovreden dostop vsem.

Presoja dostopnosti zajema pregled dostopnosti prostora in komunikacijskih ukrepov v objektu. V presoji so predvideni ukrepi, ki jih je treba izvesti, da se lahko izboljša dostop za ljudi z oviranostmi. Presoja dostopnosti mora izvajati usposobljen svetovalec za dostopnost z ustreznimi referencami (poznavanje področja univerzalnega oblikovanja, ki ga izkaže s potrdili invalidskih organizacij, licenco s področja dostopnosti ali podobno).

Presoje so pomembne tudi v primerih, ko občina išče nove prostore, v katere naj bi se selile dejavnosti in storitve, ki bodo na voljo javnosti (npr. razni uradi, informacijski centri, prostori za prireditve in izobraževanja itd.). V tem primeru je pomembno, da se predhodno naredi

oceno, kako dostopen je objekt in koliko ukrepov bo še potrebnih, da bo objekt dosegel ustrezno stopnjo dostopnosti. Pri tem je treba upoštevati različne oblike oviranosti, ne zgolj gibalno oviranost, ter razmišljati tudi o dostopu do informacij, povezanostjo z javnim potniškim prometom itd. Takšno presojo dostopnosti izvaja nosilec naloge oz. vodja investicije, ki je dobro poučen o potrebah obiskovalcev z različnimi oviranostmi, poleg razumevanja potreb ljudi z različnimi gibalnimi oviranostmi razume tudi osnove gibanja, orientacije in komunikacije oseb z okvarami vida oz. sluha (v ta namen so zelo priporočljiva redna izobraževanja zaposlenih na to temo). Po potrebi se posvetuje s SPVCP.

Zelo pomemben vidik pri dostopnosti storitev je tudi zagotavljanje spletne dostopnosti, ki je že opisan v poglavju o informacijah (poglavje 4.3.). Spletne strani in mobilne aplikacije postajajo vedno bolj pomembne tudi za dostop do storitev, zato je zelo pomembno, da so ustrezno urejene.

6 PRIPOROČILA ZA PRIPRAVO AKCIJSKEGA NAČRTA

V tem poglavju so navedeni najpomembnejši ukrepi, ki jih je treba v naslednjih letih izvesti, da bi izpolnili cilje strateškega načrta in zagotovili ustrezno dostopnost do objektov v javni rabi v občini Škofja Loka. Občina na podlagi tega izdelava akcijski načrt dostopnosti (v nadaljevanju: AND) za naslednja štiri leta, v katerem opredeli kdaj in na kakšen način bo izvedla ukrepe.

Cilj 1: Načrtovanje dostopnega javnega prostora

Ukrep: Pregledi projektne dokumentacije oz. nadzor nad izvedbo prilagoditev z vidika dostopnosti

Opis ukrepa: Z izvedbo ukrepa občina zagotavlja, da so projekti občinskih investicij na objektih v javni rabi usklajeni z zakonodajo in smernicami SND ter da so vpeljane funkcionalne in ekonomsko sprejemljive rešitve, dostopne vsem. Ukrep se izvaja na javnih površinah in stavbah v območjih višje stopnje dostopnosti.

Opomba: SND je temeljni dokument, ki vsebuje smernice brez izvedbenih detajlov. Pri načrtovanju in izvedbi talnega taktilnega vodilnega sistema za slepe in slabovidne so detajli zelo pomembni in razlike med dobrimi ter neuporabnimi rešitvami so pogosto zelo majhne. Zato so pomemben ukrep za zagotavljanje ustreznih rešitev pregledi projektne dokumentacije in nadzor nad izvedbo. Pogosto se ob pregledu predlagane rešitve v projektu tudi močno zmanjša količina taktilnih oznak, kar pomeni zmanjšanje stroškov pri izvedbi in vzdrževanju. Prav tako se pri pregledih projektov pogosto ugotovijo (in odpravijo) težavne ovire za druge pešce z oviranostmi. Priporočljivi so tudi pregledi stavb v javni rabi, ne zgolj javnih površin.

Aktivnosti: V AND se našteje projekte občinskih investicij, ki so v planu v naslednjih štirih letih in predvidi aktivnosti, ki jih je treba izvesti na posameznem projektu za zagotavljanje dostopnosti.

Cilj 2: Izboljšanje dostopnosti obstoječih objektov v javni rabi

Ukrep: Presoje dostopnosti javnih stavb v lasti oz. upravljanju občine

Opis ukrepa: Stavbe v javni rabi morajo biti dostopne vsem ne glede na funkcionalno oviranost. Da bi dosegli čimbolj učinkovito izvajanje ukrepov, se izvede presoje dostopnosti objektov s predlogi ukrepov za izboljšanje dostopnosti (poglavje 3.1.2). Z izvedbo ukrepa občina spodbuja izvajanje prilagoditev, ki pripomorejo k izboljšanju dostopnosti obstoječih objektov v javni rabi, katerih lastnik ali upravljavec je občina in ki v bližnji prihodnosti ne bodo vključeni v postopkih prenove. Ukrep se izvaja prioritarno na stavbah, ki se nahajajo na poteh v območjih višje stopnje dostopnosti.

Aktivnosti: V AND se našteje stavbe, ki v prihodnjih štirih letih ne bodo vključene v prenovu ali predvidene za selitev in so pomembne za dostop do javnih storitev in kjer je treba izvesti presojo dostopnosti, saj gre za kompleksne primere, kjer posamezni preprosti ukrepi niso dovolj.

Cilj 3: Odpravljanje ovir na javnih površinah v območjih višje stopnje dostopnosti

Ukrep: Odpravljanje obstoječih ovir v okviru vzdrževalnih del

Opis ukrepa: Z izvedbo ukrepa občina v okviru vzdrževalnih del odpravlja obstoječe ovire na poteh višje stopnje dostopnosti. V *Prilogi 2 - Ukrepi za izboljšanje dostopnosti* je predstavljen popis ovir/pomanjkljivosti, ki jih je treba v naslednjih letih odpraviti. Gre predvsem za odpravljanje ovir, kot so popravki in dopolnitve v zvezi z izvedenim TTVS, ter odstranjevanje ovir za gibalno ovirane (npr. višinske ovire, robniki).

Aktivnosti: V AND se opredeli, katere od predlaganih ukrepov iz *Priloge 2* se izvede v naslednjih štirih letih. Prednost imajo ukrepi, ki se izvajajo na območjih, ki v naslednjih petih letih niso predvidena za prenovo. Odstranjevanje ovir se izvaja tudi v okviru rednih nalog vzdrževalne službe in na podlagi neposrednih pobud občanov (odstranjevanje vej, popravila tlakov, odstranjevanje opreme na poteh itd.).

Cilj 4: Zagotavljanje dostopnosti v okviru začasnih ureditev ter izdaje soglasij in dovoljenj

Ukrep: Upoštevanje strateškega načrta dostopnosti pri izdaji soglasij/mnenj za posege na javnih površinah.

Opis ukrepa: Z izvedbo ukrepa občina zagotavlja, da se dostopnost ob izvedbi prireditev in začasnih ureditev prostora ne poslabšuje. Ukrep zajema tako ureditve, ki jih izvaja občina kot tudi ureditve, ki jih izvajajo drugi, ki za posege na javnih površinah ter uporabo javnih površin potrebujejo soglasje oz. dovoljenje.

Aktivnosti: Dela v okviru rednih nalog po postopku v poglavjih 2.1.5 in 2.1.7 pri izvedbi vseh ureditev na javnih površinah, pri izdaji dovoljenj za posebno rabo javnih površin, izdaji soglasij/mnenj za posege na občinskih cestah in pri izdaji soglasij za zaporo občinske ceste.

Cilj 5: Zagotavljanje dostopnosti v okviru opremljanja in selitev prostorov v javni rabi

Ukrep: Preverjanje dostopnosti pri selitvah prostorov v javni rabi na druge lokacije

Opredelitev ukrepa: Z izvedbo ukrepa občina zagotavlja, da se dostopnost upošteva ob selitvi prostorov, ki so namenjeni javnosti ter ob opremljanju prostorov, ki so namenjeni javnosti. Ukrep velja za stavbe, ki jih najema/kupuje občina in naj bi bile namenjene javni rabi.

Aktivnosti: Dela v okviru rednih nalog po postopku iz poglavja 2.1.10 pri selitvah prostorov in vzpostavljanju novih prostorov namenjenih javnosti in pri opremljanju prostorov namenjenih javnosti; ocenitev primernosti stavb z vidika dostopnosti pred nakupom/najemom.

Cilj 6: Zagotavljanje dostopnosti v okviru redarskih in inšpekcijskih služb

Ukrep: Opozarjanje in sankcioniranje kršitev glede dostopnosti zunanjih javnih površin

Opredelitev ukrepa: Z izvedbo ukrepa občina zagotavlja, da se ohranja dostopnost peščevih poti. Prednostno se izvaja poostren nadzor v območjih višje stopnje dostopnosti.

Aktivnosti: Dela v okviru rednih nalog po postopku iz poglavja 2.3.

Cilj 7: Upoštevanje pravila dostopnosti informacij v vseh občinskih projektih

Ukrep: Izvajanje pravila dostopnosti informacij v vseh občinskih projektih

Opredelitev ukrepa: Z izvedbo ukrepa občina skrbi, da vsi projekti, ki jih izvaja oz. sofinancira občina, upoštevajo osnovna pravila glede dostopnosti informacij, vključno z digitalno dostopnostjo.

Aktivnosti: Dela v okviru rednih nalog po postopku v poglavju 4.1. in 4.3.

Cilj 8: Izboljšanje dostopnosti informacijskih točk, usmerjevalnih sistemov, turističnih informacij in drugih informacij za javnost

Ukrep: Izvedba aktivnosti za izboljšanje dostopnosti informacijskih točk, usmerjevalnih sistemov, turističnih informacij in drugih informacij za javnost.

Opredelitev ukrepa: Z izvedbo ukrepa se izboljšuje orientacija uporabnikov v ustanovah, mestu in celotni občini. Informacije, ki omogočajo orientacijo v stavbah, turistične informacije in informacije za splošno javnost postanejo dostopne vsem, ustrezno so označene tudi posebne poti, ki omogočajo dostop gibalno oviranim (poglavje 4.2).

Aktivnosti: V AND se določi aktivnosti, ki se bodo izvajale v naslednjih štirih letih: npr. oblikovanje enotnega občinskega usmerjevalnega sistema, vzpostavitev dostopne informacijske točke pri glavnem avtobusnem postajališču, priprava osnovnih turističnih informacij v lahko berljivi obliki, izvedba dostopnih usmerjevalnih sistemov v posameznih ustanovah, pregled dostopnosti informacijskih točk v javnih ustanovah, nabava opreme za izboljšanje dostopnosti informacij v javnih ustanovah (npr. vgradnja ali nabava slušnih zank, nadgradnja dvigal z zvočno opremo ali slušnimi zankami, vgradnja zvoncev za priklic pomoči osebja itd.) itd.

Cilj 9: Izboljšanje digitalne dostopnosti

Ukrep: Izvedba aktivnosti za izboljšanje dostopnosti digitalnih informacij

Opredelitev ukrepa: Občina se zavzema za izboljšanje dostopnosti digitalnih informacij in storitev s spodbujanjem pregledov dostopnosti digitalnih informacij javnih ustanov v občini. Ukrep se prednostno izvaja na občinskih projektih ter javnih zavodih in družbah, katerih ustanoviteljica je občina.

Aktivnosti: V AND se določi aktivnosti, ki se bodo izvajale v naslednjih štirih letih: npr. hitri pregledi dostopnosti spletnih strani in mobilnih aplikacij, celovite prenove določenih spletnih strani in mobilnih aplikacij itd.

Cilj 10: Ozaveščanje in informiranje strokovne in širše javnosti o dostopnosti

Ukrep: Izvedba izobraževalnih in ozaveščevalnih aktivnosti

Opredelitev ukrepa: Izvedba in spodbujanje ozaveščevalnih in promocijskih akcij ter strokovnih izobraževanj, s katerimi dviguje zavest o pomembnosti zagotavljanja enakovrednega dostopa za vse.

Aktivnosti: V AND se določi predvidene dejavnosti, ki se bodo izvajale v prihodnjih letih na temo ozaveščanja o dostopnosti v občini (poglavje 5.1). Pomembno je vključiti tudi vzgojno-varstvene in invalidske organizacije, saj v okviru svojih programov redno izvajajo te aktivnosti (npr. splošne ozaveščevalne akcije o ovirah v prostoru, usposabljanje za delo s slepimi in

slabovidnimi, izvajanje tečajev znakovnega jezika, izobraževanje za predstavnike javnih ustanov na temo Dostopnost spletišč in mobilnih aplikacij itd.).

Cilj 11: Izboljšanje dostopnosti javnega prevoza in posebnih oblik prevoza

Ukrep: Izboljšanje dostopnosti javnega potniškega prometa in posebnih oblik prevoza

Opredelitev ukrepa: Z izvedbo ukrepa občina skrbi za to, da so ukrepi za izboljšanje javnega prevoza, ki so predvideni že v Celostni prometni strategiji izvedeni tako, da vključujejo vse uporabnike in da se pri načrtovanju javnega prevoza zagotovi tudi načine, s katerimi bodo do informacij, ki so pomembne za samostojno uporabo potniškega prometa, lahko prišli slepi in slabovidni, gluhi in naglušni, ljudje s težavami pri razumevanju informacij in s pomanjkljivim znanjem pri uporabi tehnologij (poglavje 5.2.1).

Aktivnosti: V AND se določi aktivnosti, ki se bodo izvajale v naslednjih štirih letih: npr. zagotavljanje storitve Prostofer, dopolnitev obstoječih in ureditev novih avtobusnih postajališč, usposabljanje osebja za komunikacijo in pomoč osebam z oviranostmi itd. Ukrepe naj se uskladi z ukrepi CPS.